

errats, puig no sols es un art com tots els demés, sinó que's el que vá devant de tots y el mes antich de tots élls; y no sols es art, sinó que es ciencia y tot. Podrá un pagés arribar á esser oficial, sapiguer molt bé les regles del seu art y manejar molt bé les eynes de son ofici, pero jamay arribará á compendrer ab perfecció, la vida, naturalesa y necessitats de les plantes que conreua, y per més que ab ses experiencies arribi á descobrir alguna cosa que no entenia, n' hi surt un n' altre de nova per estudiar. Jamay arribará á esser mestre. Son mestre, es Déu.

Com que la agricultura es la font de la industria y del comers, clar está que ab la forma que funcionaven les antigues agremiacions, florien y se extenien de un modo meravellós, donant sortida renumeradora á tots els productes de la terra, puig com els gremis miraven per els profits morals y materials de tots els del seu ofici, aixís també tots els gremis ajuntats, formaven com una especie de federació en que mútuament se ajudaven y protegien y per ser la agricultura la que anava devant y la que principalment donava vida á tots els demés, aixís també tots junts proporcionaven á la agricultura sa prosperitat y vida.

L' esperit relligiós dels catalans de aquells temps, sembla estava arrelat de una manera mes viva en el cor dels pagessos, degut tal volta á que la índole de son treball els tenia apartats del bullici del mon, y per lo mateix podian dedicarse boy treballant á la vida contemplativa admirant les grandeses de son Diví Mestre. Tal volta per aqueix motiu, la Esglesia, nostra Mare, sembla ha mirat ab especial predilecció á la agricultura puig pera son bé y tan sols per ella, ha establert algunes cerimonies y compost certes oracions, tals com al presentarse una tempesta, fer alguns, exorcismes, manant als nuvols, en nóm de Déu que's retirin resant al mateix temps algunes oracions per aplacar la indignació divina. El mateix fá, quant el Senyor justament enutjat contra nosaltres, permet que's presenta alguna plaga de insectes que á voltes ab poques hores deixa assolats els camps, que tantes de suhors costan al pobre pagés. Quant una sequia resistant deixa sens vida els sembrats, que han de esser ab el temps nostre aliment, Ella alsa al Cel fervoroses pregaries pera implorar la misericordia del Senyor.

Encare fá més la Esglesia en favor dels pagesos, puig que zelosa y tot com és, de que's compleixi la lley santa de Déu. que mana en el tercer manament santificar les festes, ó sia deixant aquell dia el treball, glorificar al Senyor y santificar la nostra ánima, quant algun de élls cáu en llarga malaltia, no sols permet, sinó que fins exhorta á tots els del seu gremi á que en dia de festa, se ajuntin tots plegats y després de oir la santa Missa, surtin á conreuar les terres de son germá malalt, ab el qual santificarán encare ab més gloria el dia de festa.

En resumen: que l'esperit relligiós de les antigues agremiacions era el que les